

5771

	TASTE OF	
	LIMMUD	

הישן יתחדש והחדש יתקדש

...hajasjan jitchadesj wehechadasj jtkadeesj...

...wat oud is wordt vernieuwd en wat nieuw is wordt geheiligd...

Rav Kook, de eerste opperrabbin van Israel

Igrot Haraya, Igeret 164

Sjabbat 21 mei 2011 / 17 i'jar 5771
Sidra Bechoekotai, Wajikra [Leviticus] 26:3-27:34
Tanach blz. 254-260
Haftara: Jirmeja [Jeremia] 16:19-17:14
Tanach blz. 951

Vertaling: Nico Vissel

Voor het origineel zie

www.limmud.org/publications/tasteoflimmud/5770/Behar-Bechukotai/

BECHOEKOTAI

Dit is een sidra die meestal wordt gelezen samen met de voorgaande, Behar. In Behar worden de voorschriften voor het Sjemitjaar/Sjabbatjaar en het *Joweel*/Jubeljaar beschreven, zie het commentaar van vorige week. In Bechoekotai wordt de relatie tussen God en Israel in de Verbondsrelatie nader bekeken. *Dit commentaar werd geschreven voor de dubbele sidra Behar-Bechoekotai in 5766/2006, maar pas in 5770/2010 gepubliceerd.*

Bechoekotai – Michael Wegler

Michel Wegler is directeur van Melitz in Jeruzalem. Dit is een centrum dat als doel heeft informele pluralistisch joods onderwijs te geven aan Israëliërs en joden in de verstrooiing. Michael heeft al 25 jaar lang Limmud in Engeland regelmatig bezocht.

Vanaf de dagen van Awram maken de Israëlieten en Joden reizen: fysiek, spiritueel en ethisch. Bechoekotai, de sidra van deze week heeft in de eerste tien versen al drie toepassingen van de Hebreeuwse woordstam *HaLaCH*, "gaan", die er een fraai inzicht in kunnen geven, hoe wij Joden God kunnen benaderen vanuit onderscheiden gezichtshoeken.

Er zijn nog minstens drie andere gebruiksmogelijkheden van deze woordstam die wij Joden heel goed kennen. Bij hun eerste ontmoeting zegt God tegen Awram : לך-לך, *lech-lecha*, "Ga

op weg!" of "Ga naar jezelf toe!" Dit is het begin van de relatie die God aangaat met de stam, die later het Joodse volk zou worden.

Ruth belooft aan Naomi "ik ga waar jij gaat", als een sprekende uitdrukking van haar verbintenis met het Joodse volk.

En tenslotte is het woord הלכה *halacha* een kernachtige aanduiding voor het geheel van Joodse wetten en de discussies daaromtrent.

Deze woordstam verschijnt voor het eerst in het begin van Bechoekotai, waar God regen, vrede en vruchtbaarheid belooft, als de Israëlieten "mijn wetten volgen [letterlijk "op mijn wegen gaan", *teLeChoe*] en getrouw mijn geboden opvolgen...". Je kan daarin lezen, dat de Joden in aktie moeten komen om Gods wil te vervullen. In onze tijd als we Gods wetten volgen zoals de הלכה bepaalt kunnen we ons gerust voelen, wetende dat we een pad volgen dat de wensen van God helpt te verwezenlijken.

Ten tweede: in *pasoek* [vers] 26:12 gebruikt God de wederkerende vorm van het werkwoord *wehithaLaChti* "Ik zal in Uw midden wandelen." Niet alleen wandelen wij in Gods wegen, maar omdat wij zijn wetten houden zal hij ook met ons wandelen. Het onderscheiden gebruik van de werkwoordstam geeft ook het verschil aan tussen twee theologische opvattingen. Enerzijds van hen die menen dat God onkenbaar is behalve door leren en volvoeren van de halacha, anderzijds van hen die menen dat God altijd bij ons aanwezig is en geliefd en vereerd kan worden als we maar zijn aanwezigheid erkennen. Het risico zit erin dat we arrogant en Godslasterlijk aannemen, dat hij onder ons zal verblijven alleen omdat wij Joden zijn. God verblijft alleen onder ons als we ons aan de wetten houden; die tussen mensen en God enerzijds en tussen de mensen onderling anderzijds.

De derde manier om de woordstam te gebruiken vinden we in *pasoek* [vers] 13 als God de Israëlieten eraan herinnert dat hij ze uit Egypte heeft geleid en hen met opgeheven hoofd heeft laten lopen. Misschien zit hier een aanwijzing naar dat waar God ons op voorbereidt. In tegenstelling tot een slaaf loopt een vrij mens recht op. Eenmaal bevrijd uit de slavernij kunnen wij kiezen om "oprecht" met God te wandelen of niet.

De twintigste-eeuwse geleerde Abraham Joshua Herschel bepleit vurig, dat God net zo zeer naar ons op zoek is als andersom en als wij God willen vinden moeten we ons op een plaats opstellen waar God ons kan vinden. Volgens deze opvatting kunnen we wellicht begrijpen dat terwijl God en wij beiden zullen "wandelen", God alvast de eerste stap heeft gezet. Het is onze plicht onze religieuze en morele verplichtingen als vrije mensen na te komen en de tocht te vervolgen. Dan zal God ons vinden en waarlijk tussen ons wandelen.

Een andere invalshoek - Elaine Grazin

Elaine Grazin is een zeer betrokken Limmoenik

Ons eerste antwoord op "Ma Nisjtana" begint met "Awadim Hajienoe", we waren slaven onder de Farao. Zijn we nu dus vrije mensen in een vrij land? In sidra "Behar" staat dat in het joweel (jubel) jaar al het land terug moet gaan naar de oorspronkelijke eigenaar, want het land behoort aan God, wij kunnen het niet verkopen, *ki li haärets* "het land behoort immers aan Mij."

En iedere Israëliet die slaaf is van een andere jood moet worden vrijgegeven, want *ki li benee Jisraeëel awadim*, "de kinderen Israëls zijn Mijn slaven."

Zou het kunnen dat wij bevrijd zijn uit de slavernij in Egypte om elders weer slaaf te worden? Dat is niet zo als we *avadim* verstaan als "dienaren", niet als "slaaf."

Er is een enorm verschil tussen of we dienaren zijn van een vijandige heerser in een vreemd land of dat we God dienen door een zorgvuldig rentmeesterschap van het land dat ons is toegezegd, en dat is wat we met Pesach vieren.